

*МИКУЛЯК О.М., РЕШЕТНЯК О.В.*, канд. екон. наук, доц.

## **ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ**

Вибір видів фінансових ресурсів, джерел фінансування, умов залучення підприємством безпосередньо впливає на кінцеві результати його діяльності, не лише прибуток, а й рівень конкурентоздатності, репутацію. Під час спаду в економіці від прийнятих рішень щодо фінансування підприємства залежить не тільки успішність його роботи, але й виживання. Тому важливо дослідити різноманітні альтернативи залучення фінансових ресурсів.

Досліджено особливості залучення трьох видів фінансових ресурсів: банківських кредитів, облігацій та акцій в сучасних умовах. Проаналізовано цілі, строки та умови фінансування вітчизняних підприємств різних галузей. На сьогоднішній день існують певні тенденції та особливості у можливостях залучення фінансових ресурсів, що виникають при фінансуванні підприємств під час фази спаду економіки.

Однією з основних тенденцій залучення кредитних ресурсів є зменшення загального об'єму кредитування, при чому частка короткострокових кредитів за останні місяці значно зросла. Головними рушіями цього росту стали потреби підприємств торгівлі та переробної промисловості, які залучали кошти у поточну діяльність підприємств. Ще однією із тенденцій характерних для економіки у спаді є збільшення вимог до позичальників. Банки надають перевагу позичальникам із хорошою кредитною історією, позитивними результатами діяльності, наявністю відповідної застави. Негативно впливає на можливість залучення кредиту і збільшення відсоткових ставок. На даному етапі підприємства мають великі труднощі із залученням банківських кредитів.

Іншим засобом залучення фінансових ресурсів є облігації. Завдяки перевагам, які отримували підприємства при їх емісії, ринок облігацій українських підприємств за короткий термін з 2003 року зріс у кілька разів. Однак, в період економічного спаду значно скоротився, про що свідчить зменшення обсягу торгів корпоративними облігаціями. Для підприємств-емітентів зріс ризик невикupu облігацій, необхідності збільшення купонних ставок, пред'явлення облігацій до дострокового погашення.

Проблеми з доступністю позикових коштів на фінансових ринках усе сильніше впливають на можливості та плани вітчизняних підприємств. Великі довгострокові кредити тепер не такі доступні, зростають ризики пов'язані з випуском корпоративних облігацій, а внутрішні ресурси компаній не достатні для ефективного ведення бізнесу. За таких умов для залучення фінансових ресурсів підприємствами може бути здійснена емісія акцій. Однак, час для цього зараз не найкращий. За хорошої кон'юнктури ринку продати корпоративні права можна значно вигідніше. Це змусило деякі підприємства призупинити підготовку до випуску та розміщення акцій. Проте, через згадані проблеми з ліквідністю боргових інструментів у вигляді облігацій та високу вартість і важкодоступність кредитів, багато підприємств все-таки планують розміщення своїх акцій впродовж наступних одного-двох років.

При проведенні дослідження були виявлені необхідні умови для успішного залучення фінансових ресурсів. До них належать: підвищення прозорості компанії, запровадження нових процедур складання фінансової звітності, наявність обґрунтованого довгострокового плану розвитку, хороша кредитна історія, ефективна система корпоративного управління, позитивні результати діяльності підприємства протягом останніх кількох років. Саме вони зможуть підвищити привабливості підприємств різних галузей для інвесторів та кредиторів.